

Folketingets Retsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

11. januar 2006

Lovforslag nr. L 65 om forslag til lov om juridisk rådgivning

Landbrugsraadet har ved høringskrivelse af 25. januar 2005 på vegne af bl.a. primærlandbruget tilsluttet sig det foreliggende udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning. Det har imidlertid efterfølgende vist sig, at den foreslåede regulering på området kan få meget store negative konsekvenser for de mange landmænd og erhvervsvirksomheder, som modtager rådgivning fra de landøkonomiske foreninger.

Dansk Landbrug skal derfor fremkomme med følgende bemærkninger til ovennævnte lovforslag:

Generelt:

Dansk Landbrug kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at ophæve vinkelskriverloven med henblik på at fremme den frie konkurrence. Vinkelskriverlovens konkurrencebegrænsende bestemmelser om forbud mod at annoncere / reklamere med juridisk rådgivning bør derfor ophæves.

Det fremsatte lovforslag (L65):

Det er Dansk Landbrugs opfattelse, at det fremsatte lovforslag er overflødigt. Der er i forvejen lovgivet på området, idet markedsføringsloven allerede omfatter de ydelser, der bliver givet i forbindelse med juridisk rådgivning. Der savnes således en begrundelse for, at man har ønsket en særlig lovgivning om netop juridisk rådgivning.

Dansk Landbrug kan ikke tilslutte sig lovforslaget, som det foreligger, og vi skal i det følgende redegøre for en række punkter, som vi ønsker afklaret eller taget ud af lovforslaget, da det ellers vil have vidtrækkende konsekvenser for de landøkonomiske foreningers juridiske rådgivning.

Ad interesseorganisationer:

I bemærkningerne til lovforslaget, punkt 4.2.2. anføres, at *"rådgivning ydet af for eksempel fagforeninger, interesseorganisationer m.v. til medlemmerne vil ikke være omfattet af lovens anvendelsesområde, da rådgivningen ikke kan betragtes som erhvervsmæssig, ligesom en juridisk rådgivning i denne sammenhæng oftest vil være et accessorisk led i den almindelige medlemsbetjening om forhold, der i bred forstand har sammenhæng med foreningens formål"*

a. Er de landøkonomiske foreninger "interesseorganisationer" og er deres rådgivning erhvervsmæssig?

Det er i denne forbindelse vigtigt at få præciseret, om de landøkonomiske foreningers juridiske rådgivning er omfattet af lovforslaget eller ej.

Det afgørende vil formentlig være, hvorvidt de landøkonomiske foreningers rådgivning bliver betragtet som værende erhvervsmæssig. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget falder interesseorganisationers rådgivning uden for lovens anvendelsesområde i tilfælde, hvor rådgivningen ikke bliver betragtet som erhvervsmæssig. Hvis rådgivningen derimod betragtes som erhvervsmæssig, er rådgivningen omfattet af lovens anvendelsesområde.

b. *Interessentskaber*

Hovedparten af rådgivningen i Dansk Landbrugsrådgivning bliver ydet af interessentskaber. Disse interessentskaber er ejet af de landøkonomiske foreninger.

Det vil i samme forbindelse være påkrævet at få afklaret, om rådgivningen fra disse interessentskaber er omfattet af lovens anvendelsesområde, allerede fordi interessentskaberne ikke er at betragte som interesseorganisationer.

c. *Medlemmer*

Et tredje aspekt i samme forbindelse er, at interesseorganisationer, der yder rådgivning til organisationens medlemmer, ikke er omfattet af loven.

De landøkonomiske foreninger yder også rådgivning til virksomheder og enkeltpersoner, der ikke er medlemmer af de landøkonomiske foreninger.

Allerede fordi rådgivningen bliver ydet til ikke-medlemmer, kan der derfor være en formodning for, at denne rådgivning er omfattet af lovens anvendelsesområde. Det vil i øvrigt være meget upraktisk at skulle skelne imellem, om rådgivningen bliver ydet til medlemmer eller til ikke-medlemmer.

Ad krav om skriftlig rådgivningsaftale:

Lovforslaget opstiller i § 2, stk. 2 et krav om, at der skal udarbejdes skriftlig rådgivningsaftale.

Dette krav vil i princippet umuliggøre telefonrådgivning om juridiske forhold. Dette krav bør derfor opgives.

Såfremt kravet om skriftlig rådgivningsaftale fastholdes, er det påkrævet at få afklaret om en skriftlig abonnementsaftale vedrørende juridisk rådgivning opfylder kravet om skriftlig rådgivningsaftale.

Ad ansvarsforsikring:

Lovforslaget indeholder ikke krav om, at der skal være tegnet en ansvarsforsikring for juridisk rådgivning.

Førstebehandlingen tyder imidlertid på, at et sådant krav vil blive centralt placeret i udvalgsarbejdet.

Landbrugets rådgivningstjeneste er naturligvis erstatningsansvarlig for enhver erstatningspådragende fejlrådgivning på lige fod med andre professionelle rådgivningsvirksomheder.

Vi kan derfor ikke have indvendinger imod, at der stilles krav om en risikodækning for evt. erstatningspådragende fejlrådgivning.

Såfremt der under udvalgsarbejdet rejses krav om en ansvarsforsikring, vil det derimod have interesse, at der ikke alene rejses krav om en decideret forsikringsdækning, men at der bliver mulighed for at være risikodækket på "anden tilsvarende måde".

Det er Dansk Landbrugs opfattelse, at Risikofonden, som er etableret som en selvforsikringsordning for at imødegå sådanne krav, udgør et tilstrækkeligt værn mod fejlrådgivning, selvom Risikofonden ikke er at betragte som egentligt forsikringsselskab og dermed omfattet af begrebet "ansvarsforsikring".

Ad krav om oplysning om rejste erstatningskrav:

Lovforslagets krav i § 2, stk. 3 om, at rådgiveren skal oplyse, om der er rejst erstatningskrav imod rådgiveren, forekommer ikke rimeligt, idet rådgiveren herved kan tvinges til at oplyse selv meget tvivlsomme erstatningskrav, der måtte være rejst imod den pågældende rådgiver. Erstatningskravene kan i visse tilfælde alene være rejst med henblik på at genere rådgiveren i dennes erhvervsudøvelse, idet den pågældende rådgiver dermed bliver tvunget til at skulle oplyse erstatningskrav overfor potentielle kunder.

I øvrigt er der ikke opstillet tilsvarende krav for andre rådgivergrupper, eksempelvis advokater, revisorer m.v.

Dette krav bør derfor opgives.

Ad uddannelse:

Lovforslagets krav om, at rådgiveren skal oplyse om sin uddannelsesmæssige baggrund forekommer ikke at have nogen væsentlig informationsmæssig betydning for rådeøgende.

En oplysning om, at den pågældende rådgiver eksempelvis for adskillige år siden er uddannet håndværker, vil ikke have nogen væsentlig informationsværdi for eventuelle kunder, der må formodes at søge rådgivning hos den pågældende i forbindelse med dennes opbyggede erfaring og anden erhvervet fagkundskab inden for det pågældende område.

Hvis der søges rådgivning hos landinspektører, patentkonsulenter m.v., vil den rådeøgende være tilstrækkeligt informeret om den pågældende rådgivers faglige kompetence.

Såfremt der under udvalgsarbejdet overvejes indført en autorisationsordning, vil det være tvivlsomt, hvilke kriterier, der skal lægges til grund i forbindelse med en sådan autorisation. Det forekommer vanskeligt at opstille tilstrækkelige objektive kriterier, der kan danne baggrund for en egentlig autorisation på forsvarlig vis.

Ad oplysning om timepris:

Kravet i lovforslagets § 2, stk. 5 om, at rådgiveren skal angive sin timepris, forekommer umiddelbart rimeligt.

Det foreslås dog, at der ikke skal være en obligatorisk forpligtelse til løbende at angive sin timepris, men at man i stedet skal være forpligtet til at oplyse timeprisen på forlangende.

Der stilles ikke tilsvarende krav til andre brancher om under alle omstændigheder at oplyse om timepriser.

Ad oplysning om samlet pris:

Det vil være umuligt for rådgiveren allerede i den indledende fase at oplyse den samlede pris for den juridiske rådgivning, idet rådgiveren ikke har kendskab til opgavens omfang, og hvor mange timer der i det hele taget vil påløbe sagen.

Dette krav bør derfor udgå.

Ad betroede midler:

Det forekommer rimeligt og naturligt, at betroede midler fra kunden skal holdes klart adskilte fra rådgiverens egne midler.

Dette sker i øvrigt allerede i dag hos de landøkonomiske foreninger.

Ad særlig personlig eller økonomisk interesse:

Forbudet mod, at rådgiveren ikke kan medvirke i tilfælde, hvor rådgiveren selv eller dennes nærtstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, forekommer ikke rimeligt.

Tilsvarende krav er opstillet for eksempelvis revisorer. Her er kravet ganske naturligt, idet revisors erklæring skal benyttes af tredjemand, der må have en begrundet forventning om, at revisor har været neutral og objektiv i sin vurdering i forbindelse med erklæringsafgivelsen.

Hvor det drejer sig om juridisk rådgivning, vil den pågældende rådsøgende selv være klar over, hvilken interesse rådgiveren har i sagen. Selvom den rådsøgende altså er fuldt ud klar over rådgiverens interesse, er den pågældende alligevel - og i visse tilfælde netop derfor - valgt som rådgiver. Der er derfor ikke noget behov for at have særlige habilitetsregler i denne sammenhæng.

Kun hvis rådgiveren skal handle udadtil i form af erklæringsafgivelser eller i form af at træffe afgørelser, kunne det af hensyn til omverdenen være nødvendigt at have habilitetsregler.

Ad regler om god skik:

Kravet om regler om god skik for juridisk rådgivning forekommer rimelige.

Det er dog et spørgsmål, om det er nødvendigt at optage dette krav i en særlig lov, idet god skikregler allerede findes - også indenfor landbrugets rådgivningstjeneste - i dag.

Ad Forbrugerombudsmanden:

Det forekommer ikke særligt hensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden skal føre tilsyn med overholdelsen af loven samt forskrifter, der udstedes i medfør af lovens bestemmelser.

Forbrugerombudsmandens kompetenceområde er traditionelt koncentreret om andre formål

Afslutningsvis skal Dansk Landbrug bemærke, at lovforslaget, hvis det vedtages således som det er fremlagt i Folketinget, indeholder en række tiltag, der vil medføre et meget stort bureaukrati for dele af den medlemsrådgivning m.v., der p.t. udføres af ansatte i vore landøkonomiske foreninger. Vedtagelsen af loven vil derfor være et skridt mod mere regelstyring - ikke regelforenkling.

Med venlig hilsen

Gert Karkov